

Stödprogrammet för strukturreformer

2015/16:FPM29

Statsrådsberedningen

2015-12-30

Dokumentbeteckning

KOM(2015) 701

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av stödprogrammet för strukturreformer för perioden 2017-2020 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 1305

Sammanfattning

Förslaget om ett stödprogram för strukturreformer innebär att de medlemsstater som så önskar kan söka tekniskt stöd från kommissionen för att stärka den övergripande kapaciteten att genomföra tillväxtfrämjande institutions-, struktur- och förvaltningsreformer. Den innefattar också hjälp att använda unionsfonderna ändamålsenligt och effektivt. Regeringen välkomnar kommissionens förslag. Det är positivt att de medlemsstater som behöver kan få stöd för att genomföra nödvändiga strukturreformer.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Många av EU:s medlemsstater har genomgått och genomgår fortfarande anpassningsprocesser inriktade på att justera makroekonomiska obalanser, och många konfronteras med strukturella problem och låg potentiell tillväxt. Vissa medlemsstater präglas ofta av senarelagda, otillräckliga eller bristfälligt genomförda strukturreformer. EU:s medlemsstater har slagit fast att genomförandet av strukturreformer ska vara politiskt prioriterat som ett sätt att säkra hållbar återhämtning och stödja konvergensprocessen.

Tekniskt stöd för genomförande av strukturreformer har tidigare erbjudits Cypern och Grekland (via stödgruppen för Cypern och arbetsgruppen för Grekland). Erfarenheterna av dessa tekniska och administrativa stöd som tillhandahållits inom i princip samtliga politikområden har legat till grund för

1.2 Förslagets innehåll

Avsikten med programmet är att bredda det tekniska stödet till att omfatta alla medlemsstater som begär det. Utmaningarna kan bero på omständigheter som begränsad förvaltnings- eller institutionell kapacitet i nationell förvaltning och samt inadekvat tillämpning eller genomförande av unionsrätten.

Mot denna bakgrund föreslår kommissionen inrättandet av ett stödprogram för strukturreformer med målsättningen att stärka medlemsstaternas övergripande kapacitet att genomföra tillväxtfrämjande institutions-, struktur- och förvaltningsreformer. Den innefattar också hjälp att använda unionsfonderna ändamålsenligt och effektivt när det rör sig om medlemsstater som begär hjälp av unionen för detta ändamål.

Stöd via programmet kommer att ges av kommissionen på begäran av en medlemsstat för hjälp med i) genomförande av reformer kopplade till ekonomiska styrprocesser, särskilt till landsspecifika rekommendationer utfärdade i samband med den europeiska planeringsterminen, och/eller andra insatser i samband med genomförande av unionsrätten, ii) reformer knutna till genomförandet av ekonomiska anpassningsprogram i medlemsstater som får finansiellt unionsstöd och iii) reformer som medlemsstaterna själva tar initiativ till i syfte att uppnå hållbara investeringar, förbättrad tillväxtpotential och förutsättningar för nya arbetstillfällen.

Hjälp med reformer – inbegripet hjälp att använda unionsfonderna effektivt och ändamålsenligt föreslås att inriktas på särskilda politikområden, i synnerhet offentlig finansförvaltning, budgetprocesser, skuld- och skatteförvaltning, institutionsreformer och effektivitet och serviceinriktning i den offentliga förvaltningen, rättsstaten, reformer för rättssystemet och kraftigare insatser mot bedrägeri, korruption och penningtvätt, förbättringar av/i företagsklimat, utveckling av den privata sektorn, tillgång till finansiering, investeringar, finanssektorspolitik, privatiseringsprocesser, handel och utländska direktinvesteringar, konkurrens, offentlig upphandling, hållbar sektorutveckling och stöd till innovation och utbildning, arbetsmarknadspolitik, social inkludering, socialförsäkring och sociala trygghetssystem, folkhälsa och hälso- och sjukvårdssystem, asyl, migration och gränspolitik samt politikområdena jordbruk och hållbar landsbygdsutveckling.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inte aktuellt.

De finansiella resurserna för genomförande av programmet föreslås sammanlagt uppgå till högst 142 800 000 euro under åren 2017-20. Detta kommer att huvudsakligen att belasta anslag för tekniskt stöd för genomförande av program inom Rubrikerna 1b (Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning) och 2 (Hållbar tillväxt: Naturresurser) samt till en mindre del anslag för administrativa utgifter inom Rubrik 5 (Administration) på kommissionens initiativ i kraft av förordning (EU) nr 1303/2013 och förordning (EU) nr 1305/2013. Av denna anledning föreslås därmed att ändra artikel 91.3 i förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden och artikel 51.1 i förordning (EU) nr 1305/2013 (Artiklarna 17, 18) om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu).

Det är vidare möjligt att programmet får ytterligare finansiella medel genom frivilliga anslag från medlen till tekniskt stöd på initiativ av medlemsstaterna. Därför föreslås artikel 25 i förordning (EU) nr 1303/2013 ändras så att alla medlemsstater (och inte bara medlemsstater i tillfälliga ekonomiska svårigheter, vilket för närvarande är fallet) tillåts att bidra till programmets finansiering.

Förslaget förväntas inte få några statsbudgetära konsekvenser, eftersom finansieringen ska ske inom beslutad budgetram, prognosen över den svenska EU-avgiften förväntas därmed inte påverkas.

Programmet finansieras av och inom ramen för befintliga anslag på EU-budgeten och är/uppges därför vara budgetneutral. Ett delsyfte med programmet är att förbättra genomförandet av utgiftsprogram inom Rubrik 1b och 2. Programmet kan därför dels leda till en annan fördelning av utgifter över tiden än vad som annars hade varit fallet och en högre genomförande- och utnyttjandegrad av dessa program än vad som annars varit fallet. Det påverkar emellertid inte de tillgängliga resurserna för sådan program utöver den andel som finansieras från dessa.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag. Det är positivt att de medlemsstater som behöver kan få stöd för att genomföra nödvändiga strukturreformer. Som kommissionen påpekar i förslaget är det av vikt att

stöd genom programmet enbart ges till de medlemsstater som själva efterfrågar sådant stöd. Förslaget bör finansieras inom redan beslutade finansiella ramar.

2015/16:FPM29

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget grundar sig på artiklarna 175 tredje stycket och 197.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Rådet och Europaparlamentet antar en akt genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

Enligt kommissionen kan programmet med hänvisning till dessa artiklar bidra avgörande till att i) stärka medlemsstaternas administrativa förmåga att verksamt genomföra unionsrätten genom administrativt samarbete mellan nationella myndigheter i medlemsstaterna, och ii) stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen inom unionen, parallellt med insatserna via ESI-fonderna, varvid dessa tillsammans förväntas leda till iii) bättre samordning av den ekonomiska politiken i medlemsstaterna.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Finansieringen av de föreslagna insatserna är enligt kommissionen förenligt med subsidiaritetsprincipen. Finansiering ur unionsbudgeten är i första hand inriktad på verksamhet vars mål inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva ("nödvändiga villkor") och där ingripanden från unionen kan tillföra ett mervärde jämfört med om medlemsstaterna agerar helt på egen hand.

Kommissionen argumenterar för att unionen har bättre förutsättningar än medlemsstaterna att kartlägga, mobilisera och samordna den bästa tillgängliga sakkunskapen, främja utbyte av bästa praxis (liksom se till att den sprids systematiskt i unionen) till stöd för att målinriktade tillväxtfrämjande reformer genomförs i medlemsstaterna.

Förslaget överensstämmer enligt kommissionen med proportionalitetsprincipen, eftersom det inte går utöver det minimum som krävs för att uppnå det uppsatta målet på europeisk nivå och vad som är nödvändigt för det ändamålet. Det stöd som erbjuds medlemsstaten kommer att grundas på en begäran om stöd från medlemsstaten själv. Stödets omfattning kommer kommissionen och den berörda medlemsstaten att enas om tillsammans.

Regeringens uppfattning är att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ännu inte känt.

4.2 Fackuttryck/termer

Unionsfonderna - europeiska struktur- och investeringsfonder (ESI-fonder), fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD), asyl-, migrations- och integrationsfonden (Amif) och fonden för inre säkerhet (ISF).